

TEATER 23

**PEDAGOGISKT
FÖRDJUPNINGSMATERIAL**

**ATT
RÄKNA
TILL
NOLL**

Introduktion

Hej!

Det här är ett pedagogiskt fördjupningsmaterial till föreställningen *Att räkna till noll* som Teater Reagera har tagit fram i samarbete med Teater 23.

Det är ett material i flera delar som kan genomföras tillsammans eller som separata delar vid olika lektionstillfällen. Övningarnas syfte är att fånga upp scenkonstupplevelsen, tolka och reflektera över denna samt ge eleverna utrymme att arbeta med de teman som föreställningen lyfter. Målet är att öppna upp för spontana, fria reflektioner där eleverna får möjlighet att se situationer utifrån olika perspektiv. Materialet följer föreställningens form, kollageformatet. Det består av ett kollage av olika typer av övningar, fristående från varandra, där du som ledare kan plocka frågor och övningar som passar just din klass och det sammanhang ni befinner er i.

Gör gärna receptionen vid ett första lektionstillfälle. Välj därefter övningar som passar med de teman som din klass fastnat vid!

Till dig som är lärare

Att räkna till noll lyfter olika frågor som kan upplevas laddade och komplexa, där det kan uppstå åsiktsskillnader i klassen. Olika delar av föreställningen kan bli fokus för samtal i just din grupp, beroende på vad eleverna har fastnat mest för, hur samtalet utvecklar sig och vilka dina elever är. I slutet finns därför tips på vidare material och hemsidor med övningar som riktar in sig på mer specifika teman. Dessa kan användas om ni vill fördjupa samtalet ytterligare kring ämnen som din klass visar behov av eller om det uppstår svåra frågor.

Kontakta oss

Vi vill gärna höra från er! Dela gärna med er av era idéer och tankar till oss på info@teater23.se. Om du eller om eleverna själva vill kontakta oss går det bra att nå oss via våra olika sociala medier:

[@teater23](https://www.instagram.com/teater23)

[facebook.com/teater23](https://www.facebook.com/teater23)

Eller besök vår hemsida: www.teater23.se.

Mer info om Teater Reagera finns på: www.teaterreagera.se, och de nås via info@teaterreagera.se.

Med vänliga hälsningar,
Teater 23 och teamet bakom *Att räkna till noll*.

TEATER23

Del 1: Min scenkonstupplevelse

Reception – ett föreställningssamtal utan värderingar, där vi utgår från att scenkonst består av en mängd tecken visade i en helhet från scenen och att vi i publiken tolkar dessa tecken på olika sätt. Prata gärna med eleverna om att det inte finns något ”rätt” eller ”fel” när man berättar om sin teaterupplevelse. Alla har rätt till sina egna tolkningar och tankar.

Minnesrundan

Var och en får berätta om något från föreställningen som de särskilt minns. Börja med att alla får fundera en liten stund – kanske medan de blundar – för att komma ihåg en scen eller en situation som lämnat avtryck. Därefter får var och en berätta om sitt minne. Alternativt kan eleverna berätta parvis för varandra. Låt varje minne berättas utan kommentar.

Klotter

Eleverna får fylla ett pappersark med klotter som visar de tankar, känslor och bilder som föreställningen väckte hos var och en. Varje elev har ett vitt papper och en svart tuschpenna. Låt eleverna få en stund att klottra, skriva och/eller rita allt de kommer att tänka på kring föreställningen. Spela gärna musiken från föreställningen under tiden övningen pågår. Du hittar den på Teater 23:s hemsida.

När ni är klara, låt var och en sätta upp sitt ark på en gemensam vägg, skapa som ett klotterplank där allas olika upplevelser från föreställningen samlas. Låt gärna alla gå fram till planket och ta in varandras olika upplevelser.

Vidare analys

Utifrån ovanstående övningar har ni skapat en gemensam bas att utveckla samtalet utifrån. Alla har fått formulera sin egen upplevelse verbalt och på papper. Nu kan ni utveckla och ge utrymme för ett gemensamt samtal. Skriv gärna upp det som kommer upp på tavlan.

Om klassen har svårt att komma igång kan ni läsa upp texten som beskriver vad föreställningen handlar om och utgå ifrån den. Texten finns på Teater 23s hemsida. Nedan finns även förslag på frågor för att fånga upp scenkonstupplevelsen och ge utrymme för allas åsikter och tankar.

Om formen och scenrummet:

- Föreställningen är gjord i ett kollageformat, vad betyder det?
- Vilken stämning fanns i föreställningen?
- Hur använde skådespelarna sig av kropp, röst och scenrum för att gestalta alla olika roller? Hur gjorde skådespelarna för att skilja på de olika rollerna?
- Hur såg scenografin ut? Vad skapade scenografin och scenrummet för stämning? Hur använde sig skådespelarna av scenografin?
- Hur upplevde ni musiken? Vad skapade musiken för stämning? Hur påverkade musiken upplevelsen?

Om handlingen och karaktärerna:

- Hur började föreställningen? Vad var det som hände? Hur slutade föreställningen?
- Vad tyckte ni om de olika situationerna som fanns med?
- Hur skulle ni beskriva de olika karaktärerna? Hur var personerna mot varandra, i de olika scenerna?
- Vad tyckte ni att den handlade om? På vilket sätt hörde scenerna ihop med varandra?

Om handlingen och karaktärerna:

- På vilket sätt skiljde sig denna föreställning från andra föreställningar ni har sett?
- Vad väckte den för känslor?
- Fanns det karaktärer du störde dig på? Varför? Fanns det karaktärer du gillade? Varför?
- Var det något i föreställningen som provocerade dig? Var det någon gång ni tyckte det var jobbigt, roligt, sjukt, konstigt eller liknande?
- Kunde ni relatera till det som skedde? Kändes det verklighetstroget? Kändes föreställningen relevant? Saknade ni något?

Du som lärare får gärna återkoppla till oss på Teater 23 med elevernas tankar och åsikter. Elevernas åsikter är värdefulla då vi tar med dem in i arbetet med våra framtida föreställningar.

Del 2: Ett kollage av övningar

Spåna fritt om citat!

Välj ett antal citat från föreställningen och skriv ner dem på olika lappar. Dela ut lapparna till eleverna och låt en åt gången läsa upp det som står. Därefter spånar klassen fritt utifrån citatet.

Frågeställningar: Vem sa det? Vad tror ni att hen menade? Håller ni med? På vilket sätt? Håller ni inte med? Varför inte? Vilken relation hade karaktärerna i scenen med varandra?

Exempel på citat:

"Om det inte finns på film, så är det som om det aldrig hänt."

"Jag förbereder en överraskning till dig. En som kommer att bli sedd."

"Jag menar ... Om han bara kunde ge igen."

"Det är inte tanken som räknas. Oavsett vad folk säger till sig själv, så är det inte den som räknas. Men handling ... Handling räknas."

"Det är ingen som gör nåt, ingen som säger stopp, även om alla ser det. Lärare och allt."

"Det är det folk vill se. Det är det sex miljoner människor vill se. Otroligt."

"Det är creepy att du lägger så mycket tid och kraft på någon som aldrig uppmuntrat dig."

"Det var en realityserie. Reality. Ingenting var på riktigt. Det är bara fiktion."

"Att du säger tack. Det betyder ingenting."

"Men om vi tittar noga, så ser vi att det är en helt ny värld som omger oss. Och vi är världen."

Spåna fritt om en bra relation!

Här ges eleverna möjlighet att gemensamt definiera en bra relation. Att utifrån sig själv få reflektera över vad som är en bra relation skapar större möjligheter att även kunna uppfatta när en relation inte är bra. Därför utgår vi ifrån det främjande perspektivet.

Skriv "En bra relation!" på tavlan och låt alla spåna fritt kring frågeställningarna. Skriv upp alla svar på tavlan.

Frågeställningar:

Vad är en bra relation?

Hur känns det i kroppen när en relation är bra?

Vad innebär det att en relation är bra? Hur mår man i en bra relation?

Vidare frågeställningar:

- Vilka relationer i föreställningen upplevde ni som bra relationer? Varför? På vilket sätt?
- Vilka var dåliga (destruktiva) relationer? På vilket sätt var de dåliga?
- Vad hände mellan de olika karaktärerna? Hur var gruppdynamiken i de olika scenerna? Bråkade de någon gång? Vad var det som skapade bråk?
- Var det någon som ni tyckte gick för långt? Fanns det någon som var drivande i situationen?
- Stalkern (som han heter i föreställningen) säger "jag är inte konstig, eller jo, lite konstig kanske". Vad tänker ni om honom? Är han en stalker? Om ja, när blir han en stalker? När gick han över gränsen?

Spåna fritt om begrepp!

Här ges eleverna möjlighet att snabbt svara på vad en förknippar med ett visst ord. Du som lärare säger olika ord högt, antingen till var och en eller till hela gruppen samtidigt. Om orden ställs till hela klassen samtidigt, be eleverna att ropa ut så många olika saker som möjligt, alla olika tankar de får av ordet. Det kan handla om vad ordet betyder, vilka känslor det skapar eller ordets innebörd för var och en.

Vad kommer ni att tänka på när ni hör ordet:

Stalker

Tillhörighet

Konsekvens

Självförtroende

Makt

Reality

Influencer

Kändis

Politisk

Mobbare

Gruppsyck

Kränkning

Utanförskap

Hämnd

Aktivist

Vidare frågeställning: På vilket sätt fanns orden med i föreställningen? Vilka karaktärer förknippar ni med de olika orden? Varför då? På vilket sätt?

Var går gränsen?

Detta är en värderingsövning kring var den egna personliga gränsen går. En möjlighet att undersöka när "nog är nog" och när en hellre riskerar att ställa sig utanför tillhörigheten.

Inled övningen med att prata om begreppet "tillhörighet". Definiera ordet och prata om dess betydelse, samt om vilka olika sammanhang en kan känna tillhörighet. Dela därefter ut två pappersark till varje elev – ett där det står "JA!" och ett där det står "NEJ!". Du som lärare läser upp olika påståenden, som eleverna får ta ställning till. Läs upp påståendet högt och be eleverna hålla upp antingen "JA!" eller "NEJ", när du ger signal. Tacka och be alla ta ner sina pappersark. Låt de som vill motivera sitt svar.

Exempel på påståenden:

1. Du ska på en fest. Alla i ditt kompisgäng är bjudna utom en. Hen hör er prata om festen och frågar vem som ska dit. Du säger sanningen och berättar att alla andra ska dit.
2. Du sitter i klassrummet. Ni har muntligt förhör på engelska. En elev som inte brukar våga svara räcker upp och får frågan, men svarar helt fel. Alla skrattar så det gör du också, du vill ju inte vara annorlunda.
3. En elev i klassen har samma kläder flera dagar i rad och luktar ofta svett. Alla pratar med varandra om hur illa personen luktar och visar tydligt att man inte vill stå eller sitta nära den, så du gör likadant.
4. En kompis har nya jeans. Du tycker att jeansen är fula och sitter dåligt men kompisens är glad och frågar vad du tycker. Du är ärlig och säger vad du tycker.

Vidare frågeställningar:

- Om man inte går med på påståendena, vad kan man göra istället?
- Kan man känna tillhörighet och ändå säga stopp eller nej till krav som kompisar har?
- Kan man känna tillhörighet i en familj, men ändå säga nej till det ens familj vill att man ska göra?
- Var det någon som sa stopp eller nej i föreställningen? Hur upplevde ni det? Hände det att någon gick med på något mot sin vilja? Vad tänker ni om det?
- Är det någon skillnad mellan olika sammanhang, på var gränsen går för vad man kan göra för att få vara en del i gemenskapen? Är det skillnad på om det handlar om vänner, kärlek, familj, grannar, i skolan, bland tonåringar eller bland vuxna?

Ditt val!

En värderingsövning utan positiva svarsalternativ, vilket gör att det kan kännas märkligt och kanske lite obehagligt att ta ställning. Övningen syftar till att skapa en del obehagskänslor som en ingång till ett samtal om vad bemötanden kan skapa för känslor, både hos den som utsätter och hos den utsatte.

Läraren står mitt i rummet, tillsammans med eleverna, och läser upp påståenden. Det finns två svarsalternativ. En sida av salen motsvarar ett svarsalternativ, den andra sidan motsvarar det andra. Ställ påståendet och låt eleverna ta ställning genom att ställa sig i det hörn som motsvarar vad de tycker och tänker om påståendet just nu.

Vad är värst?

- Att säga elaka saker **direkt till någon** eller **bakom ryggen**?
- Att mobba någon **psykiskt** (genom ord) eller **fysiskt** (genom att slå)?
- Att tala illa om någons **utseende** eller om deras **personlighet**?
- Att **ignorera** en klasskompis eller **prata skit** om en klasskompis?

Vidare frågeställningar:

- Hur var det att tvingas ta ställning?
- Vad tänkte ni kring att det inte fanns några positiva svarsalternativ?
- Hur tror ni att det är att bli utsatt för de val som fanns i övningen?
- Hur kan man göra om man upplever sig utsatt? Vem kan man vända sig till?
- Kan man göra något ogjort?
- Vad kan man göra om man behandlat någon på ett taskigt sätt?
- Vems är ansvaret att bryta mobbning? Vilket ansvar har vuxna? Hur tycker ni att vuxna ska agera när någon blir utsatt?
- Vad tror ni att Elisabeth menade med citatet "Om han bara kunde ge igen. Bara slå nån av oss. Då tror jag att vi hade slutat?" Vad tänker ni om det?
- Elisabeth säger till Thomas "Så länge du blir hackad på, så glömmet dom min bror. Och jag älskar min bror". Vad tror ni hon menar med det? Hade hon kunnat göra på något annat sätt?

Bygga karaktär (mentalisering)

Låt en elev symbolisera en av karaktärerna från föreställningen, genom att ställa sig framför klassen. Poängtera att eleven inte är sig själv utan representerar den karaktär ni ska prata om. Exempelvis: Sandra, Stalkern, Sam, Thomas, Elisabeth eller Kim.

Prata om en scen som karaktären var med i och ställ frågan: "Hur tror ni att hen känner sig i den situation vi såg i föreställningen?"

Låt eleverna en och en gå fram till personen, sätta en hand på personens axel och säga högt vad den tror att personen känner, i den scen ni har pratat om. Därefter kan ni göra en omgång till där ni utgår ifrån vad den tänker och därefter säger osv.

Frågeställningar:

- Vad fick ni för uppfattning av personen?
- Varför tror ni att den gjorde/sa som den gjorde?
- Var det något den borde gjort annorlunda?
- Finns det något ni skulle vilja säga till karaktären?
- Vad fick personens agerande för konsekvens? Var det en bra eller dålig konsekvens?

Smittande känsla

En övning som handlar om att uppleva olika bemötanden. Övningen belyser hur roller som vi ger varandra och oss själva påverkar oss.

Dela in klassen i mindre grupper om cirka 4-5 deltagare. Varje grupp sätter sig i en ring. Dela ut en lapp till en elev i varje grupp. Eleven ska inte visa lappen för de andra. På lapparna ska det stå olika sätt att bemöta andra på.

Exempel på bemötanden:

Titta inte på den som pratar
Lyssna intresserat på den som pratar.
Säg emot den som pratar, håll inte med.
Sucka åt den som pratar.

Ge eleverna till uppgift att spela en grupp lärare som tillsammans ska bestämma aktivitet till klassens utflyktsdag. Eller en grupp föräldrar som ska bestämma vad klassen kan göra med klasskassan.

Gruppen ska nu agera lärare eller föräldrar och föra ett samtal enligt uppgiften. Under samtalets gång ska eleven med lappen bete sig mot de andra utifrån instruktionen på lappen. De andra ska dels fortsätta samtalet och dels låta sig "smittas" av beteendet som eleven med lappen har, tills alla i gruppen har samma beteende mot varandra. Övningen tar slut när läraren säger tack och stopp. Efter övningen kan alla få gissa vad de tror att det står på lappen. Gör gärna övningen några gånger, med olika lappar varje gång.

Frågeställningar:

- Hur kändes det att bli bemött utifrån lapparna?
- Hur kändes det att bemöta andra utifrån lapparna?
- Kan man värdera lapparna utifrån positivt och negativt bemötande?
- Hur blev stämningen i gruppen när alla hängde på?
- Hur kan man hjälpa någon ur en roll som hen inte verkar trivas med?

Tips! Skapa gärna lappar som är kopplade till de olika karaktärerna i föreställningen. Hur blev de olika karaktärerna i föreställningen bemötta av andra?

Antingen eller!

En värderingsövning. Läraren samlar hela klassen i mitten av rummet på en rad framför sig och ställer frågan: "Vad är viktigast?" / "Vad är värst?"

Ena halvan av rummet representerar ett svarsalternativ. Andra halvan ett annat. På signal från läraren ställer sig eleverna på den halva som de tycker är viktigast (alternativt värst). Mellan varje omgång samlas eleverna i mitten av rummet och därefter sägs nästa två alternativ. Ge signal och låt eleverna ta ställning. Efteråt samlas alla sittandes i en ring och de som vill ges möjlighet att motivera sitt ställningstagande.

Vad är viktigast:

Det som händer i den virtuella världen **eller** det som händer i den fysiska världen?

Vänner **eller** familj?

Att vara omtyckt **eller** att vara sig själv?

Sanning **eller** skämt?

Trygghet **eller** spänning?

Vad är värst:

Att döda en människa **eller** att döda en ko?

Att mobba i den fysiska världen **eller** nätmobbning?

Att tvinga någon att ställa sig framför ett tåg **eller** att mobba någon?

Att mobba **eller** att hämnas på mobbaren?

Vidare frågeställning: Hur tror ni att det kan vara att bli utsatt för de alternativ som fanns med i övningen?

För fler övningar och/eller stöd för vidare arbete med de teman som föreställningen lyfter har vi här samlat tips på material, hemsidor och filmklipp:

Skolverket - *När samtal uppstår om kontroversiella frågor*

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/kontroversiella-fragor>

Forum för levande historia – *Spelar roll, ett material om åskådarrollen*

<https://www.levandehistoria.se/undervisningsmaterial/spelar-roll>

Forum för levande historia – *Bryt, ett metodmaterial om normer kring kön, sexualitet och etnicitet*

<https://www.levandehistoria.se/publikationer/bryt>

Friends! – *Kunskapsbanken*

<https://friends.se/kunskapsbanken/skolpersonal/ovningar/>

UR Play :

Perspektiv på världen

<https://urplay.se/program/206538-perspektiv-pa-varlden-extremism>

Toxic – om relationer, gränser och våld

<https://urplay.se/serie/220801-toxic-om-relationer-granser-och-vald>

Om det var du – om etik och moral

<https://urplay.se/serie/175166-om-det-var-du>

Tips inför teaterbesöket

Informera:

Prata gärna med eleverna om det stundande besöket och hur det går till när man går på teater. Hjälpt oss gärna att hålla ordning under föreställningen men hyssja eller tillrättavisa inte eleverna, såvida de inte stör andra ungdomar i publiken. Spontana reaktioner hör ett teaterbesök till!

Vi kan även tipsa om Riksteaterns handledning *Att öppna nya världar*:

http://tf.riksteatern.se/riksteatern_se/Barn-och-unga/Riksteatern-Att-oppna-nya-varldar.pdf

Intressera:

Ge gärna en kort presentation om vad det är eleverna ska få se, så att de känner sig förberedda och förväntansfulla. Information i form av elevbrev, foton och videotrailer om föreställningen finns på:

www.teater23.se.

Planera:

Om det är möjligt, se till att ni kan komma i god tid innan föreställningen börjar och att ni kan stanna kvar en stund efter att den är slut. Vi ser gärna att ni får ett lugnt och angenämt besök hos oss.

Kommunicera:

Har ni funderingar kring teaterbesöket, oavsett om det handlar om tematik eller logistik, hör gärna av er till oss!

Vi nås på: info@teater23.se eller på telefonnummer 040-30 32 23.

Att räkna till noll

På scen: Cajsa Svensson, Gustav Bloom, Björn Löfgren och Josefin Larsson

Av: Kristofer Blindheim Grønskag

Översättning: Jens Peter Karlsson

Regi & bearbetning: August Lindmark

Scenografi & kostym: Annika Carlsson

Komposition & ljuddesign: Hugo Lindmark

Ljus: Iben West

Mask: Freja Täck

Ljudteknik & syntolkning: Narjes Al-Ansari

Konstruktion: Måns Ekander

Rekvisita: Désirée Holmberg

Skräddare: Ranin Souliman

Scenografiassistent: Jennie Andersson

Attribut: Lo Wipp

Teknik: Anna Nässlander, Lo Wipp & Illari Jozwikowska Jeppsson

Marknadsföring & turné: Ebba Kotz & Sofia Strandberg

Produktion: Thomas Jönsson

Illustration: Bukett Grafik

Foto: Amelie Herbertsson

Trailer: Peter Malmgren

Förlag: Colombine Teaterförlag

Med stöd av Malmö Stad, Kulturrådet och Region Skåne.

Att räkna till noll hade Sverigepremiär 22 september 2023 på Teater 23 i Malmö.